

Lars Åke Pettersson

(1923 - 1982)

Lars Åke Pettersson föddes 1923 i Motala och växte upp i Hyddmarken. Där bodde han på Abborrgränd 3 tillsammans med sin mor och far, sin syster, katten och diverse höns. Hans syster Kerstin flyttade redan som 18-åring till Blekinge. Hans mor dog tidigt varför Lars Åke och fadern levde sitt liv tillsammans i decennier. Han var hela livet intresserad av trädgård och blommor. De som bodde på Abborrgränd samtidigt med Lars Åke och hans far kan vittna om att mycket blommor och grönt var det på deras tomt, fast kanske inte på samma sätt som andra trädgårdsamatörer designar sina tomter.

Sin konstnärliga bana startade han på 1940-talet samtidigt som han arbetade som yrkesmålare i Motala.

I börja av 1950-talet studerade han vid Pernbys målarskola och hos Gun Setterdal i Stockholm men också hos Signe Barth och gick dessutom på aftonkurser i Otto Skölds regi. Åke Liljeson var tidigt hans lärare och blev också en god vän.

Lars Åke hade också elever som studerade måleri. Han hade bl a konstnärerna Ingrid Schön- Holmberg och Lennart Lindström som elever. Rune Gill som fortfarande lever 90 år gammal var både elev och Lars Åkes gode vän.

Lars Åke var också handledare i måleri i ABF:s regi.

Under 50- och 60-talet gjorde han flera utlandsresor till bl a Spanien, Grekland, Frankrike, Norge, Island och Irland. Detta präglar motiven på Lars Åkes målningar.

Många av hans målningar bär dock vittnesbörd om hans kärlek till hembygden d v s Motala med omnejd.

Hans systers Kerstin Peterssons tre barn berättar om att när de var små och om somrarna kom på besök hos sin morfar och morbror i Motala, då kunde det bli för mycket för Lars Åke. Han tog då tog cykeln och cyklade till Paris eller någon annan stans i Europa och målade istället.

År 1949 gjorde han en cykelresa genom Danmark, Holland och Frankrike tillsammans med en kamrat. Han hade ofta någon konstnärsvän med sig, bl. a. var Åke Liljeson, hans tidigare lärare, med.

Målarresorna har Lars Åke själv redovisat enligt följande:

1949	Köpenhamn, Amsterdam och Paris
1953	Spanien
1954/55	Spanien, Maroco och Portugal
1956	Spanien
1959	Grekland och Turkiet
1960	Grekland
1961	England och Irland
1962	Island och Färöarna
1964	Lofoten
1971	Provence
1972	Bretagne

Från en handskriven lapp som hans arvingar fann i kvarlåtenskapen står att läsa:

"Jag målar för att det roar mig att måla

det är ord som någon annan har sagt, men det stämmer precis.

Eftersom jag lever på ett annat yrke så kallar jag mig amatör. Men det betyder också att jag inte behöver måla när jag inte vill eller inte har inspiration. Jag behöver inte måla serier av säljbara gröna landskap för att överleva. Jag kan måla de motiv som jag själv tycker om.

Varför jag målar på - det vet jag inte, det bara blir så".

Teckning var en av Lars Åkes stora passioner och han gjorde ett otal snabba skisser på sin idol, Birger Lundquist. Lars Åke skissade mest hela tiden, även när han satt och såg på TV. I hans skissblock ser man många olika på den tiden kända personer. Dessa måste han ha fångat i flykten från ett eller annat tv-program. Han behärskade dock de flesta tekniker och skrev om sig själv *"Jag använder olika tekniker. Olja, tempera, pastell och har även modellerat i lera. På sista tiden har det mest blivit akvarellmålning"*

Lars Åke har haft separatutställningar i Stockholm och Motala och finns representerad på olika kommunala inrättningar. Han var också styrelsemedlem i Motala Konstförening. Han var väldigt sparsam med att sälja sin konst och sålde enligt utsago från syskonbarnen helst bara när han var i behov av lite extra pengar. Lars Åke talar om sig själv som yrkesmålare som inte behövde måla för brödfödan.

Lars Åke var också medlem av KIM, Konstnärer i Motala. Där gjorde varje konstnär en egen presentation av sig själv, och fotografen Leif O Pehrson gjorde en fotopresentation av varje deltagare. Leif har också lånat ut bildoriginalet till Motala Konstförening för att vi bl a gratis ska få trycka upp kopia att ställa ut i Dubergska gården.

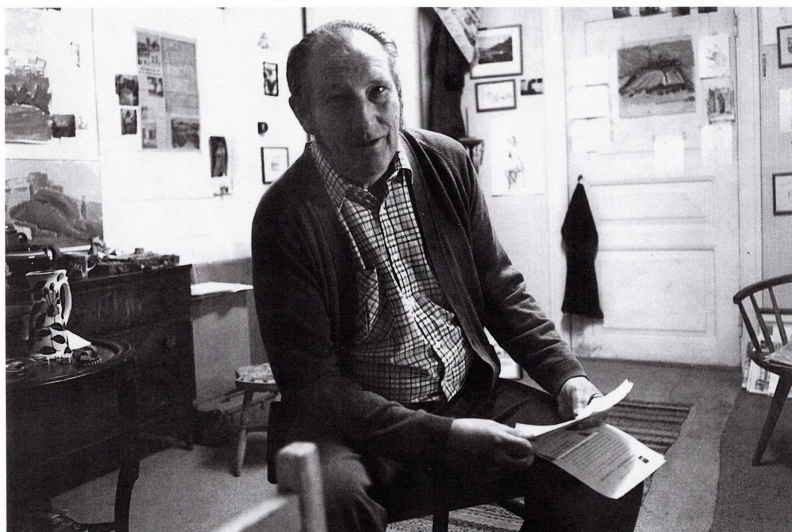

Foto: Leif O Pehrson

I denna presentation skrev Lars Åke om sig själv:

"Att presentera mig själv, det blir att gå tillbaka i tiden.

Efter ett 30-tal år minns jag fortfarande innehållet, meningen och det sprudlande ordflödet i Isaac Grünewalds föredrag om akvarellmålning, eller minnen från den tiden på målarskolor som t ex när Otto Sköld blev akademidirektör och överlät sin skola till den snälle Åke Pernby. Eller när man målade hos den dystra Gun Setterdahl eller när Signe Barth drog fram naket ur garderoben.

Från resor i syd och nord minns jag olika människofigurer, allt ifrån isländska valfångare till grekiska svampfiskare, spanska skoputsare, bönder, herdar och afrikanska köpmän. Också förstås konstnärernas brokiga rad från Lars Norrman med sin eviga snusdosa till leklynnnet och det fina barnasinnet hos Åke Liljeson (alias Kusin Ågust, som han också kallades). Jag minns Christer Strömholm med sin skokartong med torkade skorpioner och uppstoppade fåglar på toaletten.

Jag lever på ett annat yrke, så jag behöver inte sälja för brödfödan"

Lars Åke arbetade också med att göra scenografimodeller till den lokala amatörteaterföreningen i Motala. Åke Lindberg, en känd kulturprofil i Motala, kan med stor säkerhet vidimera att Lars Åke medverkade och gjorde scenografimodellerna till uppsättningen "Verkstadsborna" som gavs i 11 föreställningar under år 1981.

Vid sin död 59 år gammal efterlämnade Lars Åke en stor konstnärsskatt som förvaltades av den efterlevande system Kerstin. Hon gick bort år 2016 och då tog hennes barn Margareta, Anders och Christer över alla Lars Åkes alster. När barnen inom sig delat upp de minnen som de önskade ha kvar efter sin morbror återstod

ändå 374 oljemålningar, 43 akvareller och 12 skulpturer tillsammans med många ofullbordade verk och ett otal skisser, bl.a. två fulla resväskor. Allt detta forslades från Blekinge tillbaka till Motala och finns nu hos Motala Konstförening med ambitionen att förvalta och sälja till allmänhet och organisationer som kan ha ett intresse i att äga konst som Lars Åke Pettersson skapat. I ett avtal mellan arvingarna och Motala Konstförening ska konstföreningen genomföra tre olika minnesutställningar.

Eftersom Lars Åke dog i cancer vill arvingarna att den första utställningens nettoresultat ska delas mellan Cancerfonden och de kvarvarande arvingarna efter att Motala Konstförening tagit ut den gängse provisionen.

Lars Åkes konstnärsvänner berättar att de tror att han for ganska illa av de olika medel som på den tiden användes bland yrkesmålare. I senare delen av sitt liv varnade han alltid för användning av starka vätskor och preparat.

Sin sista utställning hade Lars Åke Pettersson den 20 till 28 mars år 1982. På presentationen av utställningen ser man en person cyklande och ovanför denna teckning har Lars Åke själv skrivit sin autograf. Han presenterar själv utställningen och sig själv på uppslaget och har naturligtvis tecknat av några cyklar som förmodligen kännetecknar hans och hans målarkamraters sätt att för det mesta ta sig fram i världen.

Lars Åke Petterssons elever och senare konstnärskollegor berättar om den studiecirkel som de startade år 1974. Den låg i en lokal på Drottninggatan (ovanpå "Skalet"). Det var Lars Åkes ateljé. Här målade man och fick goda råd av Lars Åke. Enligt Ingrid Schön Holmberg och Lennart Lindström tillrättavisade Lars Åke aldrig på något negativt eller burdust sätt utan kom med lite tips och handledning i bästa välmening. Han var mycket mjuk och försiktig i sitt handledande men också analyserande. Man målade ofta av levande modeller, och ibland var det två mörkhyade modeller, som ibland bodde hos Lars Åke, som ställde upp. Arvingarna hade lite funderingar om Lars Åke möjligtvis var förlovad med någon av dem. Men här visste Rune Gill bättre. Han kunde berätta att den ena av kvinnorna var förlovade

med bartendern på Statt. Förlovningen med barntendern tog visserligen slut så småningom, men Lars Åke blev inte någon fästman där, utan förbarmade sig över kvinnorna som stod utan bostad. Efter faderns bortgång behövde han kanske lite hjälp i huset och lite sällskap.

Cirkeldetagarna i Lars Åkes ateljé bestod av Kari Pontelius, Aina Sjöstrand, Rune Gill, Lennart Lindström, Britt Båge, Holger Carlsson, Laila Wibom, Rune Cederberg, Arnold Andersson, Aune Stålbrand-Hammächer och Ingrid Schöön Holmberg.

I KIM-nätverket träffade Lars Åke Tommy Jerhammar. Tommy har varit till mycket stor hjälp att finna Lars Åkers gamla konstnärskollegor, få fram affischer och annat material som beskriver Lars Åke och hans konstnärskap. Tommy hade sedan kontakt med Lars Åke ända till Lars Åke gick bort. Tommy besökte Lars Åke på sjukhuset och berättade att en av de sista gångerna han var på besök hade han kvistar med blåbär på med som gåva till Lars Åke. Med var också en kamrat som svarvat ett ägg åt Lars Åke.

För att genomföra utställningarna har Ingrid Schöön Holmberg och Lennart Lindström tillsammans med Tommy Jerhammar varit en mycket stor tillgång. De har tagit emot hela Motala Konstförenings styrelse i en gemensam diskussion kring Lars Åkes konstnärskap och gärning. De har sedan ägnat flera tillfällen till att tillsammans med Motala Konstförenings arbetsgrupp för genomförande av Lars Åke Petterssons utställningar utse den konst som blir underlag för de olika minnesutställningarna. De tre har också själva valt ut alla de skisser som finns till försäljning i samband med minnesutställningarna. De har då lagt vikt vid att plocka ut verk som var

symtomatiska för Lars Åkes sätt att teckna och arbeta. Ingrid, Lennart och Tommy var noga med att på den första minnesutställningen skulle vi inte ställa ut för mycket. Det var viktigare att få en överskådlig blick av hans målande. Vi ska visa Lars Åke respekt genom att välja noggrant. Många har också efter utställningen kommenterat att det var den finaste utställning som Konstföreningen gjort.

Av de minnesrunor som publicerades efter Lars Åke Petterssons död kan man förstå att det var en person som inte hade något behov av att hävda sig. Aldrig hörde man honom skryta. Han var så självklart närvarande med stor integritet och värdighet. Lars Åke var en humoristisk, analyserande och tolerant människovän.